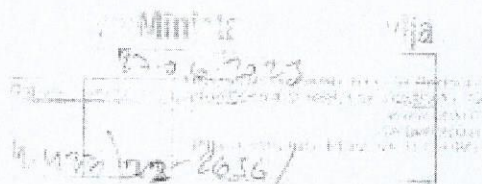

Broj: 01-5543
Datum: 23.06.2023

MINISTARSTVO ZDRAVLJA CRNE GORE

N/r Ministru
G-din Dragoslav Ščekić

PREDMET: Mišljenje na Načrt Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina-Brskovo, Opština Mojkovac

Postovani,

Iz dostavljenog dokumenta izdvajamo dio koji smatramo da je ključni i koji treba imati u vidu kod donošenja odluke o prihvatljivosti predmetnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina-Brskovo, Opština Mojkovac :

-Detaljni prostorni plan se radi za prostor koji je prepoznat kao područje za potencijalnu eksploataciju olova i cinka. Izrada Detaljnog prostornog plana predstavlja planski osnov za dalji razvoj rudarske djelatnosti na prostoru potencijalnog područja za eksploataciju metaličnih sirovina na lokaciji Brskovo u opštini Mojkovac.

-Područje se dijelom nalazi u obuhvatu rezervata biosfere (M&B UNESCO) – Slivno područje rijeke Tara i u granicama PPPN NP Biogradska Gora. Planiranje i realizacija rudnika Brskovo predstavlja veliki zahvat u prostoru, sa značajnim uticajima kako na promjenu prirodnih karakteristika, tako i na život i razvoj u području.

-Eksploatacioni polje Rudnika olova i cinka "Brskovo" obuhvata pet ležišta ("Brskovo", "Igrišta", "Žuta prla", "Višnjica" i "Razvršje") nalazi se na sjeverozapadnim padinama Bjelasice oko 4km istočno od Mojkovca. Ova ležišta zahvataju površinu od oko 3km², a međusobno su udaljena od 0,5 do 2,5km.

-Vlada Crne Gore je 10.12.2010.god sklopila Ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju sulfidne polimetalične rude (Pb, Zn, Cu, FeS₂ i ostalih pratećih sulfida metala) na istražno-eksploatacionom prostoru bivšeg rudnika „Br skovo“ kod Mojkovca sa "North Mining" d.o.o..

-Glavna svrha izrade Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina – Brskovo je da se obezbijedi jasna vizija za budući razvoj ovog prostora. Nakon saniranja površinskog kopa Brskovo i jalovišta rudnika, u slučaju eventualnog ponovnog aktiviranja proizvodnje obavezna je izrada odgovarajućih projekata koji će obezbijediti primjena ekološki prihvatljive tehnologije i mjera zaštite životne sredine, što će se potvrditi i studijama procjena uticaja na životnu sredinu.

• Za potrebe realizacije rudarskih aktivnosti na području Brskova, kompanija Brskovo Mine od 2019. godine sprovedena su mjerenja parametara životne sredine: Izvještaj o analizi zemljišta, čvrstog materijala, vode i mjerenju buke – zimski ciklus i zemljišta-prošječni ciklus/ CETI Podgorica d.o.o. april 2020.godine i Izvještaj o ispitivanju hemijskih, fizičkih i agrohemijskih svojstava zemljišta na lokaciji Brskovo, opština Mojkovac/ CETI d.o.o.Podgorica, novembar 2020 godine.

Na osnovu izvršenih mjerenja a prema rezultatima analiza prosječnih godišnjih vrijednosti sadržaja olova, kadmijuma, nikla, antracena,naftalena, fluorantena i benzo(a)pirena, su skladu sa Pravilnika o načinu i rokovima za utvrđivanje statusa površinskih voda („Službeni list Crne Gore" br. 25/19), može se zaključiti sledeće:

• Rijeke Lepesnica (Lepenac), i Tara uzvodno od Rudnice i Bjelojevičke rijeke, kao i Tvrđi i Lojanički potok imaju dobar hemijski status.

Broj _____
Podjedinica _____

Ministarstvo zaštite životne sredine
i vodoprivrede
BEOGRAD
Bulevar Oslobođenja 158
11000 Beograd

• Površinske vode mjerene na ostalim mjernim mjestima nemaju dobar status uslijed povišenih koncentracija olova, žive, kadmijuma i nikla u zavisnosti mjernog mjesta, zbog curenja podzemnih voda iz starih rudarskih tunela i kroz nekontrolisano odloženi čvrsti otpad/jalovinu.

Prema rezultatima analiza mjereni parametri na svim lokacijama ne odgovaraju uslovima Pravilnika o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njegovo ispitivanje („Sl. List CG“, br. 18/97) zbog povećanog sadržaja u odnosu na propisane vrijednosti, nekih od navedenih elemenata, kao što su olovo, živa, arsen, fluor, bakar i cink u odnosu na propisane vrijednosti. Takođe, uzorci uzeti sa poljoprivrednog zemljišta u široj zoni Brskova ne odgovaraju uslovima iz Pravilnika povećanog sadržaja kadmijuma, olova, žive, arsena, fluora i cinka.

Planska razrada obuhvata tri scenarija (varijantna rješenja) i to:

Prvi scenario razmatra razvoj tog područja u skladu sa namjenama koje su u funkciji turizma, poljoprivrede i očuvanja biodiverziteta, arheoloških lokaliteta i spomenika kulture. Ovaj scenario ne razmatra otvaranje rudnika jer je u konfliktu sa sadržajima koji se definišu po namjenama.

Pozitivni aspekti ovog scenarija su očuvanje prirodnih predjela, biodiverziteta, mogućnosti razvoja ruralnog i avanturističkog turizma, razvoja naučno-istraživačkih djelatnosti iz oblasti biologije, arheologije, šumarstva, poljoprivrede i dr., očuvanje životne sredine i ekosistema, podsticanje razvoja i unapređenja poljoprivrede, unapređenje šuma i šumskih staništa i dr.

Negativni aspekti su nedostatak ekspertskih studija i analiza i utvrđivanja metodologije na osnovu kojih bi opština mogla da planira investiciona ulaganja za pokretanje i stvaranje održivih preduslova i uslova za održivi i ekonomski razvoj područja u smislu, opremanja prostora neophodnom supra i infrastrukturom, u vršenju obimnih istražnih radova na spomeničkim i arheološkim lokalitetima i zaštiti i konzervaciji istih kao i njihovoj valorizaciji, podrške lokalnoj zajednici i stanovništvu, podrške razvoju i unapređenju poljoprivrede, saniracije i rekultivacije postojećih jalovišta i intervencija u zaštiti podzemnih voda u dijelu kontaminiranih vodnih tokova i starih rudničkih okana, unapređenja šumskog fonda i stvaranja svih potrebnih uslova za turističku valorizaciju.

Drugi scenario razmatra razvoj uz otvaranje rudnika na lokalitetima Žuta prla i Brskovo uz primjenu konvencionalne tehnologije za preradu, odlaganje i flotaciju jalovine. Pozitivni aspekti ovog scenarija su stvaranje uslova za efikasno aktiviranje, eksploataciju i preradu rudnih rezervi iz ležišta u okviru istražnog prostora „Žuta prla-Višnjica – Brskovo“ kao djelatnosti koja je od interesa za cjelokupni razvoj opštine Mojkovac, djeluje pozitivno na socio-ekonomsku komponentu u smislu investiranja u lokalnu zajednicu, koncesione naknade, zapošljavanja lokalnog stanovništva i razvoja samog područja.

Negativni aspekti su primjena konvencionalne tehnologije koja je sa stanovništa zaštite životne sredine problematična, eksploatacijom će doći do izmjene pejzaža, kao i degradiranja predjela u zoni planiranog razvoja rudarskih aktivnosti. Negativan uticaj na predio obuhvata smanjenje i degradaciju šumskog pokrivača, mijenjanje slike predjela, izmjene vodenih tokova, preseljenje dijela stanovništva sa lokaliteta, izmještanje arheoloških lokaliteta i groblja, zagađenje vazduha, vodotoka, zauzimanje zemljišta itd. Ono što će trajno ostaviti negativan uticaj na predio, njegov karakter i sliku jeste odlagalište jalovine i zona sljevanja ita.

Broj: _____
Područje: _____

Preduzeće za zaštitu životne sredine
i rekonstrukciju objekata
zaštitu životne sredine
i rekonstrukciju objekata
11000 Beograd, Bulevar Oslobođenja 154
Tel: 011 26 22 22 22

Treći scenario razmatra razvoj tog područja uz otvaranje rudnika, s tim da se primenjuje nova tehnologija obrade mineralnih sirovina, aktiviraju se nalazišta Žuta Prla i Brskovo, takođe izmješta rijeka Rudnica u dijelu koji je podložan kontaminaciji, pri čemu se vodi računa o održivom razvoju i smanjenju negativnih uticaja na životnu sredinu.

Pozitivni aspekti ovog scenarija su stvaranje uslova za efikasno aktiviranje, eksploataciju i preradu rudnih rezervi iz ležišta u okviru istražnog prostora „Žuta prla-Višnjica - Brskovo“ kao djelatnosti koja je od interesa za cjelokupni razvoj opštine Mojkovac, djeluje pozitivno na socio-ekonomsku komponentu u smislu investiranja u lokalnu zajednicu, koncesione naknade, zapošljavanja lokalnog stanovništva i razvoja samog područja.

Negativni aspekti su uticaji na predio u smislu smanjenja i degradacije šumskog pokrivača, mijenjanje slike predjela, izmjene vodenih tokova, preseljenje dijela stanovništva sa lokaliteta, izmještanje arheoloških lokaliteta i groblja, zagađenje vazduha, vodotoka, zauzimanje zemljišta itd. Ono što će trajno ostaviti negativan uticaj na predio, njegov karakter i sliku jeste odlagalište jalovine i zona slijevanja tla, s tim da se primjenom nove tehnologije degradira manja površina u odnosu na konvencionalnu tehnologiju. Sva tri scenarija su data u skladu sa programskim zadatkom kako bi se generisale metodološki sve opcije. Izgradnjom i rekultivacijom postrojenja i proizvodnih objekata na principima ekoloških standarda ostvario bi se opšti interes.

Za Detaljni prostorni plan će se raditi strateška procjena uticaja na životnu sredinu u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, broj 80/05 i „Službeni list CG“, br. 59/11 i 52/16) čime će se dati scenariji koji cijene šta su pozitivni, a šta negativni aspekti otvaranja rudnika. Strateška procjena definiše preporuke i smjernice za unapređenje prostora i način na koji će se vršiti zaštita i rekultivacija degradirane sredine. Kao obavezni dio izvršiti mogući uticaj ponuđenih scenarija na izvore vodosnabdjevanja.

S aspekta zdravlja, blagostanja i kvaliteta života stanovništva smatramo da je za dalje razvojne planove opštine Mojkovac najprihvatljiviji prvi scenario. Preporučujemo da Ministarstvo zdravlja da saglasnost i preporuku na prvi scenario, čime bi se focus stavio na zaštitu i rekultivaciju ranije degradirane sredine, sačuvali rezervat biosfere (M&B UNESCO) - Slivno područje rijeke Tare i nacionalni park - Biogradska Gora, što drugi i treći scenario ne nude i ne obezbjeđuju svojim sprovođenjem.

Pripremile:

dr Ivana Joksimović, specijalista higijene
Načelnica Odeljenja za životnu sredinu i zdravlje

MSc Mladenka Vujošević, specijalista z.z.s.

Saradnica za životnu sredinu

S poštovanjem,

DIREKTOR
dr Igor Galic